

השיעור השבועי

של מורינו ראש הישיבה

הגאון המקובל רבי מרדכי עטייה שליט"א

בענין

כוונת ה' אלהינו ה' – שבק"ש

ה' שבט תשע"ח

תוכן הענינים

- ה' אבא. אלהינו אמא. ה' דעת המזווגים א
- ב. ממוחא סתימאה דא"א נמשך השפע לאו"א ודעת ב
- ד. בסידור הרש"ש מבוארות ב' שיטות להיכן נמשך השפע ד
- ה. כוונת ה' אלהינו ה' בנהר שלום ה

להארות ולהערות

nivimaerocc@gmail.com

כוונת ה' אלהינו ה' – שבק"ש

ה' אבא. אלהינו אמא. ה' דעת המזווגם

בשבועות האחרונים עסקנו הרבה בענין הדעת המזווג לאו"א, שהוא בחי' תרין מזלין דדיקנא דאריך.

גם הפעם נעסוק בענין דעת זו, וזה יהיה בהקשר לכוונת ה' אלהינו ה' שבפסוק ראשון דק"ש. וכוונה זו מסודרת בסידור הרש"ש [דף ל"ה ע"א] וז"ל: ה' - אבא. אלהינו - אימא. ה' - דעת. והיינו שבתבית ה' הראשונה תהיה ההשפעה לאבא, ובאלהינו תהיה ההשפעה לאימא, ובה' [השני] תהיה ההשפעה לדעת.

ומקור כוונה זו הוא בשער הכוונות [דף כ"ב ע"א ריש ד"ה עוד] וז"ל: וה' אלהינו ה', הוא סוד חב"ד. כי ה' הוא וכו' באבא. ואלהינו וכו' באימא. והשם השלישי¹ הוא הדעת המזווגם [את או"א], אשר הוא מתעורר עתה אל הזוג.

ובשעה"כ יש תוספת הבנה על הנכתב בסידור, שבסידור כתוב רק שבה' [השני] יש השפעה לדעת, אך לא מבואר מה עניינה של דעת זו. אבל בשעה"כ מבואר שדעת זו היא הדעת המזווגת את או"א. [וכ"כ בשעה"כ בדף כ"ב ע"ב ד"ה כוונה אחרת שורה י'].
גם בשעה"כ [דף כ"ד ע"א ריש ד"ה ונחזור], מבאר הרב שה' הוא אבא, ואלהינו הוא אימא, וה' [השני] הוא הדעת המזווגם

¹ בשעה"כ הגי' וה' הג'. ובפשטות הדבר קשה, שהרי בפסוק ראשון דק"ש ישנם רק ב"פ ה'. אמנם בכת"י מהרח"ו נכתב והשם השלישי, והיינו השם הקדוש השלישי, והכוונה לתבית ה' השניה שבפסוק זה, שהיא השם הקדוש השלישי שמכלל השמות: ה' אלהינו ה'.

לאו"א כנזכר בזוהר ובתיקונים. [וכאן מוסיף הרב שדעת זו המזווגת את או"א] הוא בחי' מזלא עילאה דדיקנא דאריך המזווג לשניהם [לאו"א].

נמצינו למדים שבתיבות ה' אלהינו ה', ימשך שפע לאו"א, ולדעת שהיא בחינת מזלא עילאה דדיקנא דאריך המזווגת את או"א.

ממוחא סתימאה דא"א נמשך השפע לאו"א ודעת

יצריך לדעת שהשפע הנמשך כאן לאו"א ודעת, הוא ממוחא סתימאה דאריך, שבו יש שם הויה במילוי יודין - ע"ב כזה: יו"ד ה"י וי"ו ה"י. ובתיבת ה', ימשך מיו"ד שבשם, לאבא. ובאלהינו ימשך מה"י ראשונה שבשם - לאימא. ובה' [השני], ימשך מוי"ו שבשם, לדעת הנז'. [ובתיבת אחד [סידור דף ל"ה אמצע ע"ב מצד ימין] ימשך מה"י [אחרונה] שבשם לזו"ן].

ולמדנו שהשפע נמשך משם ע"ב שבמו"ס דאריך, אך לכל בחינה נמשך מאות אחרת שבשם וכנ"ל.

ובענין השפע עצמו הנמשך לאו"א ולדעת, ראה בסידור [דף ל"ה רע"א], שבתיבת ה' נמשך הויה במילוי יודין [שם ע"ב], מה"י ראשונה שבמוחא סתימאה. ובאלהינו, נמשך שם אהיה במילוי יודין [שם קס"א], מה"י [ראשונה] שבמוחא סתימאה. ובה"י [השני], נמשכים ב' שמות שם ע"ב ושם ס"ג, מוי"ו שבמוחא סתימאה².

² וצריך לדעת שהשפע הנמשך עתה לאו"א הוא מוחין דיניקה, והוא כדי שיהיה באו"א כח לעלות מ"ן לא"א בתיבת אחד דק"ש כדי לקבל שפע פנימי. וכפי שביאר זאת הרב בשעה"כ [דף כ"ב ע"א] וז"ל: עוד פירוש כוונת פסוק שמע ישראל וכו', שמע ישראל הוא הכנת קבלת אור ת"ת ומלכות [זו"ן] מלמעלה מהם [מאו"א], כדי שיוכלו [זו"ן] לעלות בסוד מ"ן אל או"א.

וראה בשעה"כ [דף כ"ב ע"ב בד"ה כוונה אחרת שורה ד']
 וז"ל: ואמנם ההכנה הזו היא, שמקבלים [או"א ודעת] ג' הארות
 בג' תיבות אלו מן אריך כמו שנבאר. ואמנם הנה נודע כי באריך
 יש בו הויה אחת הכוללת כל הי"ס שלו, ותכוין שהיא במילוי
 יודין [ע"ב]³. והנה בשם הויה הראשון [שבפסוק שמע ישראל]
 תכוין, שהיא דיודין [שם ע"ב] שמקבל עתה אבא, מן י' של הוית
 אריך. ובאלהינו תכוין שהוא אהיה דיודין שמקבלת עתה אימא,
 מן ה' ראשונה של הוית אריך. ובהויה אחרונה תכוין הויה דס"ג
 [ודע"ב]⁴ והוא בחי' הדעת המזווגן לאו"א, המקבל עתה הארה
 זו מן אות ו' של הוית אריך.

נחזור לסידור הרש"ש [דף ל"ה ע"א] ששם מסודר בכל תיבה
 מהיכן השפע נשפע, שבה' נמשך מיו"ד שבשם ע"ב שבמוחא

ולמדנו שבתיבות שמע ישראל, זו"ן מקבלים תשלום מוחין דיניקה מאו"א, כדי
 שיוכלו לעלות בסוד מ"ן אל או"א בתיבת אחד לקבל מוחין דגדלות.
 וכן בתיבות ה' אלהינו ה', נמשך תשלום מוחין דיניקה לאו"א, כדי שיוכלו לעלות
 בסוד מ"ן אל אריך לקבל מוחין דגדלות.

וכמבואר בסידור [דף ל"ד סע"ב], שם יש הקדמה לכוונת ה' אלהינו ה', וז"ל:
 יכוין להכין ולהזמין את או"א ודעת, ע"י שימשיך להם מיה"ו דע"ב דמוחא
 סתימאה דאריך מוחין דיניקה לאו"א ודעת וכו'. ועד"ז יכוין להמשיך מעתיק
 לאריך מוחין דיניקה, ומאח"ף דא"ק לעתיק, וכן מזה לזה עד רום המעלות, כדי
 שע"ז יהיו מוכנים כל הפרצופים לעלות מ"ן, כל פרצוף לפרצוף שלמעלה ממנו,
 כדי שיזדווגו כל הפרצופים הנז' במילת אחד, להמשיך מוחין דגדלות לפרצוף
 שלמטה מהם.

וראה עוד במעיל אליהו [דף פ"ד אמצע ע"א ד"ה מוחין דיניקה].
 וצריך לדעת שכן הוא בכוונת מטבע הברכה וכפי שהרחבנו בשיעורי מטבע
 הברכה, שכל השפע הנמשך בתיבת ברוך לעתיק ולאריך ולאו"א, ובתיבות אתה
 ה' אלהינו לזו"ן, הוא תשלום מוחין דיניקה כדי שעל ידם יהיה כח לעלות מ"ן
 בתיבת מלך העולם לקבל שפע מוחין דגדלות.

³ ראה מעיל אליהו דף של"ט סע"א ורע"ב. וברף פ"ד ע"א ד"ה יכוין. ובאמת
 מארץ דף פ"ד ע"ב - פ"ה ע"א. ובבאתי לגני ח"א דף נ"ג ע"ב.

⁴ וכמ"ש כאן בגוב"י אות ט"ו וז"ל: לקמן בדרוש ו' [שעה"כ דף כ"ד ע"א ד"ה
 ונחזור] כתב הויה דע"ב, וכאן כתב ס"ג, וצריך לכוין בשניהם ע"י בסידור, שמן
 ששון.

סתימאה דאריך. ובאלהינו, מהי' ראשונה שבשם. ובה' [השניה], מוי"ו ראשונה שבשם.

אח"כ מסודר השפע עצמו, שבתיבת ה' נמשך שם ע"ב, ובאלהינו שם קס"א, ובה' [השני] שמות ע"ב וס"ג.

בסידור הרש"ש מבוארות ב' שיטות להיכן נמשך השפע

בסידור מתחת השפע הנ"ל, כתוב להיכן נמשך השפע: שבתיבת ה' מתחת שם ע"ב, כתוב בסידור לחח"ן דאו"א וישסו"ת. ובתיבת אלהינו מתחת שם קס"א כתוב לבג"ה דאו"א וישסו"ת. ובתיבת ה' השני, מתחת שמות ע"ב וס"ג, כתוב לדת"י דאו"א וישסו"ת.

יש לשים לב שכאן מבואר שהשפע בתיבת ה' נמשך לחח"ן של ד' פרצופים שהם אבא ואימא יש"ס ותבונה. וכן בתיבת אלהינו השפע נמשך לבג"ה של ד' פרצופים. ובתיבת ה' [השני] נמשך לדת"י של ד' פרצופים. ובודאי שכאן מבואר אחרת ממה שנכתב בסידור [בראש העמוד שורה ב'] שבתיבת ה' הראשונה נמשך לאבא בלבד, ובאלהינו ההמשכה היא לאימא בלבד, ובה' [השניה] ההמשכה היא לדעת [שהיא בחי' תרין מזלין דאריך, כמ"ש בשעה כ'].
למדנו שבסידור יש לכאורה שתי נוסחאות שונות, והיינו שבריש העמוד בתיבת ה' כתב: אבא, ובהמשך [בשורה ח'] כתב לחח"ן דאו"א וישסו"ת. וראה בשערי רחמים [ח"ב תשובה ע"ו דף כ"א סע"ג] שנתקשה בזה וז"ל: ומ"ש בסידור [בתיבת ה'] לחח"ן דאו"א וישסו"ת, וכתוב שם [בראש העמוד] תיבת: אבא. וגבי [תיבת אלהינו שההמשכה ל] בג"ה, כתוב אימא. וגבי [תיבת ה' השני שההמשכה ל] דת"י, כתוב דעת. אפשר שזה תוספת

בטעות שהרכיבו שני הסברות יחד. [והיינו שישנם ב' שיטות שונות שיטה ראשונה היא כמ"ש בשעה"כ שההמשכה בה' אלהינו ה' הוא לאבא ואימא ולדעת המזווגם. ויש שיטה אחרת שהיא עפ"י נה"ש וכדלקמן, שההמשכה בה' אלהינו ה' היא לחח"ן בג"ה דת"י דאו"א וישסו"ת, ובסידור הביאו את ב' הסברות יחד]. ומעיקרא [והיינו בסידורים הישנים] נמצא בסידור חול, בלי תיבות אלו [אבא אימא ודעת]. אך בסידורי שבת הקודמים כתוב ה' - אבא. אלהינו - אימא. ה' - דעת דוקא, ולא כתוב ג' קוין [חח"ן בג"ה דת"י] דאו"א וישסו"ת. וא"כ סידור החול [הישן] אופן בפני עצמו, וסידור שבת הוא כמ"ש בנה"ש⁵, וכן ס"ל להרה"ג השד"ה יצ"ו כאשר למדתי בזה לפניו ממשך שלש שנים.

כוונת ה' אלהינו ה' בנהר שלום

בנהר שלום [דף כ"ז ע"ב ד"ה אח"כ], כתב וז"ל: אח"כ בג' תיבות ה' אלהינו ה', יכוין להמשיך מן יה"ו דע"ב דחב"ד דמוחא סתימאה דאריך, מוחין לאו"א וישסו"ת ולדעותיהם. כי בהזכירו הויה הראשונה, יכוין להמשיך מיו"ד דע"ב, דחח"ן דחכמה דמוחא סתימאה [שמשם מקור השפע], מוחין דע"ב עם נרנח"י דחיה דחיה דיחידה⁶, לחח"ן בג"ה דת"י [שהם י"ס ולא רק חח"ן] דאבא ויש"ס [שהם המקבלים].

⁵ אפשר שיש כאן ט"ס, וצ"ל: סידור שבת הוא בפ"ע, וסידור החול הוא כמ"ש בנה"ש.

⁶ המשכה זו היא, מחכמה דמוחא סתימאה דאריך. שהרי יחידה הוא בחי' אריך. וחיה דיחידה, הכונה לחכמה דאריך - שהוא מוחא סתימאה דאריך. וחיה דחיה דיחידה היינו מוח החכמה שבחכמה דאריך.

ובהזכירו אלהינו, יכוין להמשיך מה"י ראשונה - דע"ב, דבג"ה דבינה, דמוחא סתימאה [דא"א]. מוחין דקס"א, עם נרנח"י דנשמה דחיה דיחידה⁷, לחח"ן בג"ה דת"י דאימא ותבונה.

ובהזכירו הויה השניה, יכוין להמשיך מן וי"ו - דע"ב, דדת"י דחו"ג דדעת דמוחא סתימאה, מוחין דע"ב [וס"ג] עם נרנח"י דרוח דחיה דיחידה⁸, לחח"ן בג"ה דת"י דחו"ג דפרצופי הדעות דאו"א וישסו"ת, עכ"ל.

ולכאורה שיטת הנה"ש בענין ההמשכה לפרצופי הדעות בתיבת ה' השניה, צריכה ביאור, דמאחר שכבר בתיבת ה' הראשונה נמשכו מוחין לחח"ן בג"ה דת"י דאבא ויש"ס, והיינו לכללות י"ס דאבא ויש"ס, וכן בתיבת אלהינו נמשכו מוחין לחח"ן בג"ה דת"י דאימא ותבונה, והיינו לכללות י"ס דאימא ותבונה, א"כ יש להבין למה בתיבת ה' השניה צריך להמשיך שוב לדעות דאו"א וישסו"ת, והרי הדעות אלו דאו"א וישסו"ת כבר קבלו בתיבות ה' אלהינו.

אמנם בסידור אין מקום לקושיא זו, שהרי בתיבת ה' [הראשונה] נמשך רק לחח"ן של ד' הפרצופים, ובתיבת אלהינו נמשך רק לבג"ה של ד' הפרצופים, ולכך בתיבת ה' [השניה] נמשך השפע לדת"י של ד' הפרצופים. אך לפי הסדר שהנה"ש שכבר בתיבות ה' אלהינו נמשכו המוחין לחח"ן בג"ה דת"י של כל הד' פרצופים, א"כ מדוע בתיבת ה' השניה חוזרים שוב להשפיע לדעות של ד' הפרצופים. וכן הקשה השואל בשערי רחמים ח"ב שאלה ע"ו.

⁷ המשכה זו היא מבינה דמוחא סתימאה דאריך. שהרי יחידה היא אריך. חיה דיחידה היא מו"ס דאריך. נשמה דחיה דיחידה- היינו בינה שבמו"ס דאריך.
⁸ היינו נרנח"י מדעת דמוחא סתימאה דאריך. שהרי יחידה- אריך. חיה דיחידה- מו"ס דאריך. רוח דחיה דיחידה- היינו דעת שבמו"ס דאריך.

ובתשובה לשאלה ע"ז [דף כ"ב רע"א], כתב הרה"ג ר' יעקב קצין זלה"ה לתרין שאלה זו וז"ל: ולפי מה שכתבתי [בכללות תשובה ע"ז], יהיה פירוש פרצופי הדעות דאו"א, ר"ל הדעת עליון דדיקנא שבין או"א שהם התרין מזלין וכנז"ל מדברי הרב בשעה"כ [דף כ"ד ע"א ריש ד"ה ונחזור] עכ"ל.

וכוונת תירוצו לפרש שלעולם בתיבת ה' נמשך השפע לכל פרצוף אבא ויש"ס. ובתיבת אלהינו נמשך שפע לכל פרצוף אימא ותבונה. אך עתה בתיבת ה' [השניה] נמשך שפע לפרצופי הדעות דאו"א וישסו"ת, והיינו לבחינת הדעת העליון שהוא תרין מזלין דדיקנא דאריך המזווגים לאו"א וישסו"ת, והם הנקראים בנה"ש פרצופי הדעות דאו"א וישסו"ת.

אמנם העלי נהר [הוב"ד בשערי רחמים ח"ב שאלה ע"ו] כתב לפרש את דברי הנה"ש כפשוטם, ועיקר דבריו בנויים על מ"ש מהרח"ו בדרוש הדעת [המובא גם בנה"ש דף מ"א סע"ד] וז"ל: ונמצא כי כשאנו אומרים שמזווגים או"א ע"י הדעת, הוא ע"י הדעת שבו - שבפרצוף אבא עצמו.

ולפי"ז מפרש העלי נהר וז"ל: לפי דבריו אלה, פרצופי הדעות [שנזכרו בנה"ש דף כ"ז סע"ב] הם פרצוף הרוח - הדעת שבד' פרצופים [או"א וישסו"ת], שמזל הי"ג משפיע בהם, וע"י מזווגים או"א כנז' בדרוש הדעת וכנ"ל.

ולמדנו מדבריו דלעולם ההמשכה בתיבת ה' [השניה] היא לדעת הפרטי של או"א וישסו"ת⁹, והיא כדי לתת בהם שפע ממזל הי"ג כדי שע"י יזווגו או"א וישסו"ת.

⁹ ולכאור' לפי ביאור זה נמצא, שמ"ש בסידור: ה' להמשיך לחח"ן דאו"א וישסו"ת, אלהינו לבג"ה דאו"א וישסו"ת, וה' [השניה] לדת"י דאו"א וישסו"ת. הכונה בתיבת ה' השניה, היא להמשיך לדעת של או"א וישסו"ת שהוא מכלל י' ספירותיהם, וזה לכאורה דלא כשעה"כ והנה"ש שהמשכה בתיבת ה' השניה היא לבחי' הדעת המזווג לאו"א שהוא תרין מזלין דדיקנא דאריך.